

Syngenta toont nieuwe spruitkoolrassen

Medio november organiseerde Syngenta zijn jaarlijkse open dag spruitkool in West-Vlaanderen. Zo'n 60 telers, voorlichters, plantenkwekers en vertegenwoordigers van de diepvriesindustrie zakten af naar het demoveld in Staden om er kennis te maken met het spruitenassortiment van de zaadveredelaar voor 2012. Speciale aandacht ging naar de schimmelziekte *light leaf spot*. – JAN VAN BAVEL –

“Volgens onze nieuwe benadering wil Syngenta de telers een totaaladvies geven, zowel op het vlak van gewasbescherming als op dat van zaadveredeling”, vertelt *Ilse Delobelle*, Field Expert Vegetables Belgium bij de zaadveredelaar. Het demoveld van spruitkoolteler Marc Obyn uit Staden toonde alle spruitkoolvariëteiten van Syngenta, gaande van het vroege (oogst vanaf september) tot het late segment (oogst in maart) die geschikt zijn voor de vers- en/of industriemarkt. Naast de bestaande commerciële rassen werden ook nieuwkomers voor de versmarkt – zoals *Plutus*, *Rinus*, *Gigantus* en *Albarus* – en de nieuwe rassen voor de industriemarkt – zoals *Profitus* en het nieuwe knolvoetresistente ras *SGBI420* – gepresenteerd. Marc Obyn runt een glastuinbouwbedrijf met sla en komkommer. Daarnaast heeft hij ook een areaal van 1,20 ha spruiten, voornamelijk voor de versmarkt. “Onder ‘industrie’ verstaan we fijne sortering: van 15 tot 30 mm (courante spruiten) en 30 tot 35 mm (grote spruiten). Al naargelang het contract met de industriebedrijven wordt er hier maximaal 20% geteeld volgens grote sortering”, legt *Delobelle* uit. “De versmarkt wil

zo grof mogelijke spruiten, volgens de sorteringen -35 of +33 mm. De meeste telers verbouwen het liefst spruiten volgens deze laatste sortering, want die leveren het hoogste gewicht en de hoogste opbrengst op. In België wordt slechts 10% geteeld voor de versmarkt, 90% gaat naar de industriemarkt. Het totale areaal bedraagt circa 2600 ha, waarvan zo'n 90% zich situeert in (het westen van) de provincie West-Vlaanderen”, schetst *Ilse*.

Nieuwe ziekte

Via een veldbord tijdens de demodag en een nagestuurd mailing vestigde Syngenta de aandacht van de telers, fytohandel en loonsproeiers op *light leaf spot*, een schimmelziekte die de laatste 2 jaar steeds vaker wordt waargenomen in spruitkool in Noordwest-Europa. De ziekte wordt veroorzaakt door de schimmel *Pyrenopeziza brassicae*. “*Light leaf spot* is een van de meest voorkomende kolenziekten in het Verenigd Koninkrijk en Schotland. Ze komt er vooral voor in koolzaad en spruitkoolgewassen”, legt *Ilse* uit. *Light leaf spot* gedijt het best onder vochtige omstandigheden en koele temperaturen. Infectie

vindt voornamelijk plaats bij temperaturen tussen 12 en 18 °C, in combinatie met langdurige ‘bladnatperioden’. De afgelopen flauwe zomer bleek dan ook ideaal voor de schimmel om zich te verspreiden. De ziekte werd voor het eerst vastgesteld in het koolzaadgewas. In Schotland is er trouwens een duidelijk verband gevonden tussen de *light leaf spot*-aantasting in koolzaad en de aantasting in spruitkool. Ook in Noord-Frankrijk vertoonden spruitkoolpercelen die naast koolzaadvelden aanliggen, een heel zware aantasting van de ziekte. Op elk spruitje waren er 3 à 4 vlekken te zien. Uit onderzoek bleek dat het seksuele stadium van de schimmel, apo-

Light leaf spot op spruiten geeft typische bruine, licht ingezonken vlekken.

theciën genoemd, zich ontwikkelt op de gewasresten van geoogste koolzaadvelden in augustus en september. De schimmel maakt dan in grote getale windverspreide sporen, die nabijgelegen spruitkoolgewassen kunnen infecteren. Spruitkool heeft dus de meeste kans op *light leaf spot*.

infecties als de teelt plaatsvindt in een gebied waar ook koolzaad geteeld wordt en tijdens perioden van koel, vochtig weer. Typische symptomen zijn ringvormige puntjes op de bladeren en spruiten. Die puntjes vormen samen een afgeleide, zwartgrijze vlek. "Over rasgevoeligheid kunnen we ons nog niet uitspreken. Petrus, een ras dat voornamelijk in Schotland wordt verbouwd, blijkt wel resistent te zijn tegen de ziekte. Het is een late variëteit, met oogst in januari en februari voor de versmarkt. Volgend jaar zullen we dit ras ook in Vlaanderen testen", aldus Ilse.

Fytosanitaire maatregelen

Omdat deze schimmel tot nog toe weinig voorkwam in België, zijn er geen grote praktijkproeven aangelegd om de waarde van de diverse gewasbeschermingsmiddelen vast te stellen. Maar uiteraard blijft het belangrijk om je spruitkoolpercelen visueel te controleren. Daarnaast kan je in gunstig weer voor schimmelontwikkeling best een strak spuitschema aanhouden, zodat ze maximaal beschermd zijn. Volgens Syngenta genieten middelen met een breed werkingsspectrum (zoals Ortiva Top, Fubol Gold of Folio Gold) de voorkeur. De combinatie van preventieve en curatieve werking biedt een algemene bescherming. "Normale schimmels tasten de plant aan via huidmondjes, scheurtjes, wondjes, ... *Light leaf spot* dringt de waslaag binnen, een uiterst belangrijke natuurlijke barrière tegen deze schimmelinfectie. Telers kunnen er dus best voor zorgen dat ze die waslaag niet stukmaken

en dus middelen met een zachte werking gebruiken (met sc- of wg-formulering, zoals bovenstaande middelen)."

Nieuwkomers

Op het demoveld overliep Ilse Delobelle de nieuwe rassen voor de vers- en industriemarkt. "Al onze nieuwe soorten zijn cms-variëteiten (waardoor geen inteelt mogelijk is) en gezonder dan de bestaande rassen, anders raken ze niet door onze selectieprocedure. SG2385 is een nieuwe variëteit in het vroege Abacussegment (oogst oktober tot november) voor de versmarkt waarvan volgend jaar proefzaad op de markt komt. Hij heeft een supermilde smaak. We hebben dit ras op proef staan bij enkele telers om te bekijken of de handel er iets mee gaat doen. We hebben ook een latere variëteit, Bowintus (SG2388), die na Nieuwjaar geogst wordt. Plutus, een ras dat we in 2010 introduceerden, geeft een heel cilindrische, mooie versmarktspruit voor oogst in november en december. Het is een ideale vervanger van Cyrus en heeft een lange houdbaarheid, zowel op het veld als na de oogst in de kist. Gigantus is ook een nieuwkomer en een ras met een hele mooie, grove sortering. Het is een van de meest productieve rassen, maar niet geschikt voor heel groeikrachtige gronden, vermits hij – zoals de naam doet vermoeden – gigantisch gemakkelijk groeit. Hij vraagt niet veel stikstof; een pluspunt met het nieuwe Mestactieplan 2011-2014. Cumulus en Aurelius zijn ideale rassen voor de industriemarkt: vele spruiten aan de stam, een fijne sortering en een grote

spacing (vakjargon voor wijdgeschakelde spruiten). Telers die zowel aan de vers- als de industriemarkt leveren, bieden hun grove spruiten aan voor de versmarkt en de kleinere voor de industriemarkt. Voor de versmarkt behoeven deze rassen een grotere plantafstand voor een grovere sortering. Het toppen van de bovenste bladeren gebeurt om veel meer grote spruiten in de top van de plant te krijgen. Bij late rassen (met oogst in december of later) hoeft dit niet meer, bovendien stel je de planten zo bloot aan slechte weersinvloeden. Aurelius, een ras dat geogst wordt in de periode november-december, wordt getopt voor de versmarkt. Toppen gebeurt ook om de plant op een ideale lengte van ongeveer 1 m te houden. Heel belangrijk is de bladval: alle planten moeten hun bladeren verliezen, want rotte bladeren geven kans op smet. De nieuwe variëteit SG1420 is een heel cilindrische, knolvoetresistente Aurelius, die past in het segment Louis voor december. Cobus blijft tot nader order ons hoofd ras in Vlaanderen. Het is enorm dichtgeschakeld, kent een zeer hoge productiviteit en is vrij vorstbestendig. Het moet wel voldoende stikstof krijgen om goed op lengte komen: bij de start een beetje extra stikstof en in de periode juni-juli bij het aanaarden nog eens, zodat het ongestoord kan doorgroeien. Profitus is ook een nieuwkomer voor de industriemarkt. Het is een hele vlotte groeier, vraagt niet zo veel stikstof, is wijdgeschakeld en heeft een perfecte bladval. Het ras levert hele gladde spruitjes op, met een goed soortelijk gewicht. Profitus is iets vroeger oogstbaar (november-december) dan het bekende ras Louis. Om het risico op schieten te voorkomen, wordt Profitus aanbevolen voor uitplanten na 5 mei."

Vorstresistente rassen

Tot slot toonde Ilse nog de wintervariëteiten Clodius, Albarus en Batavus. "Albarus werd dit jaar geïntroduceerd. Het is een enorm vorstresistent ras, dat zijn bladeren makkelijk laat vallen, maar toch nog een goede fysieke bescherming van de spruitjes geeft. De telers weten dat Albarus de juiste sortering spruiten geeft voor de versmarkt. Ze hebben deze variëteit dit jaar dan ook mee opgenomen in hun plantschema. Batavus is een ietwat moeilijk ras: het groeit heel makkelijk en geeft veel spruiten, maar is een fijne sortering in het late segment. Vandaar dat ze wel eens 'babyspruiten' worden genoemd. De versmarkt vraagt die hele fijne sortering niet echt en voor de industriemarkt zal hij iets te weinig kilo's opleveren. Bovendien loopt het seizoen voor de industriemarkt maar van 1 november tot Kerstmis en dit ras heeft tijd nodig tot januari om grover uit te groeien. Maar voor sommige telers kan het een mooie afwisseling zijn in hun spruitenassortiment." ■

Spruitkoolteler Marc Obyn en Syngenta-velde-experte Groenten Ilse Delobelle voor het ras Profitus, een nieuwkomer voor de industriemarkt die hele gladde spruitjes geeft.